

УДК 658.26

Чобіток В.І.*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та організації
діяльності суб'єктів господарювання
Української інженерно-педагогічної академії***Черняєва А.О.***кандидат економічних наук,
доцент кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
Харківського інституту фінансів
Київського національного торговельно-економічного університету***МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ****MECHANISM OF FORMATION AND USE OF INTERNATIONAL FINANCE****АНОТАЦІЯ**

У статті проаналізовано загальну суму гарантованого державного боргу за 2012–2017 рр. Розглянуто сутність міжнародних фінансів та види проведення успішної та неуспішної міжнародної фінансової політики. Запропоновано механізм формування і використання міжнародних фінансів, який містить суб'єкти, функції, рух грошових коштів та міжнародні фінансові операції.

Ключові слова: міжнародні фінанси, держава, фінансова політика, міжнародні угоди, фінансовий механізм.

АННОТАЦИЯ

В статье авторами проанализирована общая сумма гарантированного государственного долга за 2012–2017 гг. Рассмотрены сущность международных финансов и виды проведения успешной и неуспешной международной финансовой политики. Предложен механизм формирования и использования международных финансов, который включает в себя субъекты, функции, движение денежных средств и международные финансовые операции.

Ключевые слова: международные финансы, государство, финансовая политика, международные соглашения, финансовый механизм.

ANNOTATION

The article analyzed the total amount of guaranteed public debt 2012–2017 describes the essence of international Finance. Describes the types of successful and unsuccessful international financial policy. The proposed mechanism for the formation and use of international Finance, which includes the entities, functions, flow of funds and international financial transactions.

Key words: international finance, government financial policy, international agreements, financial mechanism.

Постановка проблеми. У сьогоденних умовах фінансова глобалізація полягає у збільшенні масштабів інтеграції ринків капіталу та інфраструктури його міжнародних потоків, розвитку інформаційних технологій; посилюється нерівномірність розвитку економік країн та розподілу їхніх фінансових ресурсів.

Міжнародні фінанси займають головні позиції у глобальному бізнесі за рахунок ефективної консолідації активів та ресурсів, оптимізації стратегічних рішень під час входження на ринки різних країн, нарощування ринкових позицій. Сучасні світові моделі стратегічної діяльності з міжнародними фінансами забезпечують зменшення транзакцій витрат, уніфікацію бізнес-процесів та підвищення якості послуг, впливають на економічну і фінансову

стабільність приймаючих країн, їхню здатність проводити ефективну грошово-кредитну політику, що зумовлює необхідність якісного оновлення національних регулятивних практик. В Україні присутність міжнародних фінансів представлена насамперед міжнародними банківськими групами, є значною і становить близько третини сукупних банківських активів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні питання формування та використання міжнародних фінансів висвітлено у фундаментальних роботах таких науковців, як О. Арсенюк, Н. Гребеник, В. Лепушинський, В. Лисицький, В. Міщенко, С. Ніколайчук, О. Петрик, В. Стельмах та ін.

Але у зв'язку з тим, що міжнародна діяльність постійно змінюється під впливом позитивних чи негативних факторів, існує потреба в постійному дослідженні проблематики ефективного використання міжнародних фінансів.

Мета статті – запропонувати механізм формування та використання міжнародних фінансів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток вітчизняної економіки залежить від багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів, що чинять як позитивний, так і негативний вплив на розвиток держави. Недооцінка значущості цих факторів приводить до зниження конкурентоспроможності країни, до диспропорційності та розбалансування економіки та ін.

На сучасному етапі економічного розвитку міжнародні фінанси мають форму досить складної системи міжнародних потоків грошових коштів і пов'язаних із ними відносин.

Міжнародні фінанси – історична категорія, що постійно розвивається. В основі їхнього розвитку – об'єктивні соціально-економічні закони та закономірності [2].

Важливу роль у розвитку міжнародних фінансів та їх впливу на вітчизняну економіку відіграє інформаційне забезпечення. Інформація перетворилася на один із пріоритетів світового розвитку, а сучасне суспільство поступово трансформувалося в суспільство інформаційне.

Інформатизація економічних та фінансових процесів суттєво змінила і принципи фінансової діяльності на макро- та мікрорівнях.

Можливості стабільного економічного розвитку національної економіки в сучасних умовах визначаються багатьма чинниками, серед яких значне місце належить регулювальній ролі держави.

Для країн з економікою, ослабленою тривалими економічними, структурними, інституційними кризами, регулювальна роль держави є визначальною, оскільки без такого регулювання неможливі глибинні ринкові трансформації, формування ринкових інститутів і вихід на траєкторію стійкого економічного зростання.

Відповідальність за розподіл та ефективне використання міжнародних фінансів, що поступають в Україну, а також за розрахунок сум гарантованого боргу несе держава (рис. 1).

Рис. 1. Загальна сума державного гарантованого державою боргу за 2012–2017 рр. (млрд. грн.)

Ефективне (успішне) проведення міжнародної фінансової політики сприяє загальному розвитку національної економіки, неуспішне – приводить до уповільнення розвитку національної економіки (рис. 2).

Міжнародні фінанси – сукупність відносин, пов'язаних зі створенням і використанням грошових коштів, необхідних для здійснення зовнішньоекономічної діяльності державами, фірмами, іншими юридичними та фізичними особами (рис. 3) [3].

Перерозподіл фінансових коштів у світовому масштабі забезпечує зростання конкуренції та ефективніше використання виробничого потенціалу й інших ресурсів економічного розвитку.

Міжнародні фінансові операції здійснюються на грошових, валютних і фондових ринках. Економічна сутність цих ринків змінюється під впливом науково-технологічного прогресу, транснаціоналізації та глобалізації економічних процесів [5].

Для розуміння сутності міжнародних фінансів варто з'ясувати притаманні їм властивості, їхню суспільно-економічну роль. Ідеться про призначення (функції) міжнародних фінансів. Аналіз міжнародних фінансів свідчить, що для них характерні розподільча, регулююча та контролююча функції.

Успішна міжнародна фінансова політика полягає у:

- належному рівні економічних знань і прогресивних поглядів осіб, які ухвалюють рішення з питань міжнародних фінансів і запроваджують їх у життя;
- оперативному і гнучкому механізмі розроблення, прийняття і виконання фінансової політики;
- стабільному та сприятливому характері міжнародних економічних відносин;
- стабільному і передбачуваному стані внутрішньої фінансово-економічної політики країни.

Розрізняють такі форми реалізації міжнародної фінансової політики, як:

- планування;
- укладання міжнародних угод;
- видання нормативних актів;
- оперативне керівництво;
- контроль державних органів.

Міжнародна фінансова політика за характером заходів і рекомендацій, а також їх наслідків поділяється на довгострокову (структурну) та поточну.

Довгострокова політика передбачає структурні зміни міжнародного фінансового механізму, тобто суттєві зміни у:

- системі міжнародних розрахунків;
- режимі валютних паритетів і курсів;
- ролі золота в міжнародних відносинах;
- сукупності резервних (ринкових) валют;
- міжнародних розрахункових і платіжних засобах;
- завданнях міжнародних і регіональних фінансових організацій;
- методах сальдування та вирівнювання платіжних балансів;
- перегляді пріоритетів податкової та кредитної політики тощо.

В умовах виходу з кризи ефективна фінансова політика є одним із головних інструментів

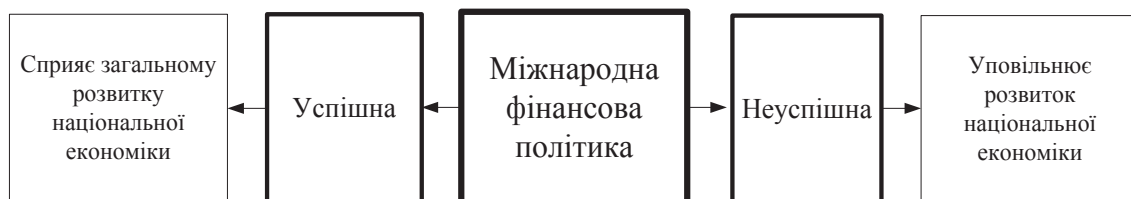

Рис. 2. Види проведення міжнародної фінансової політики

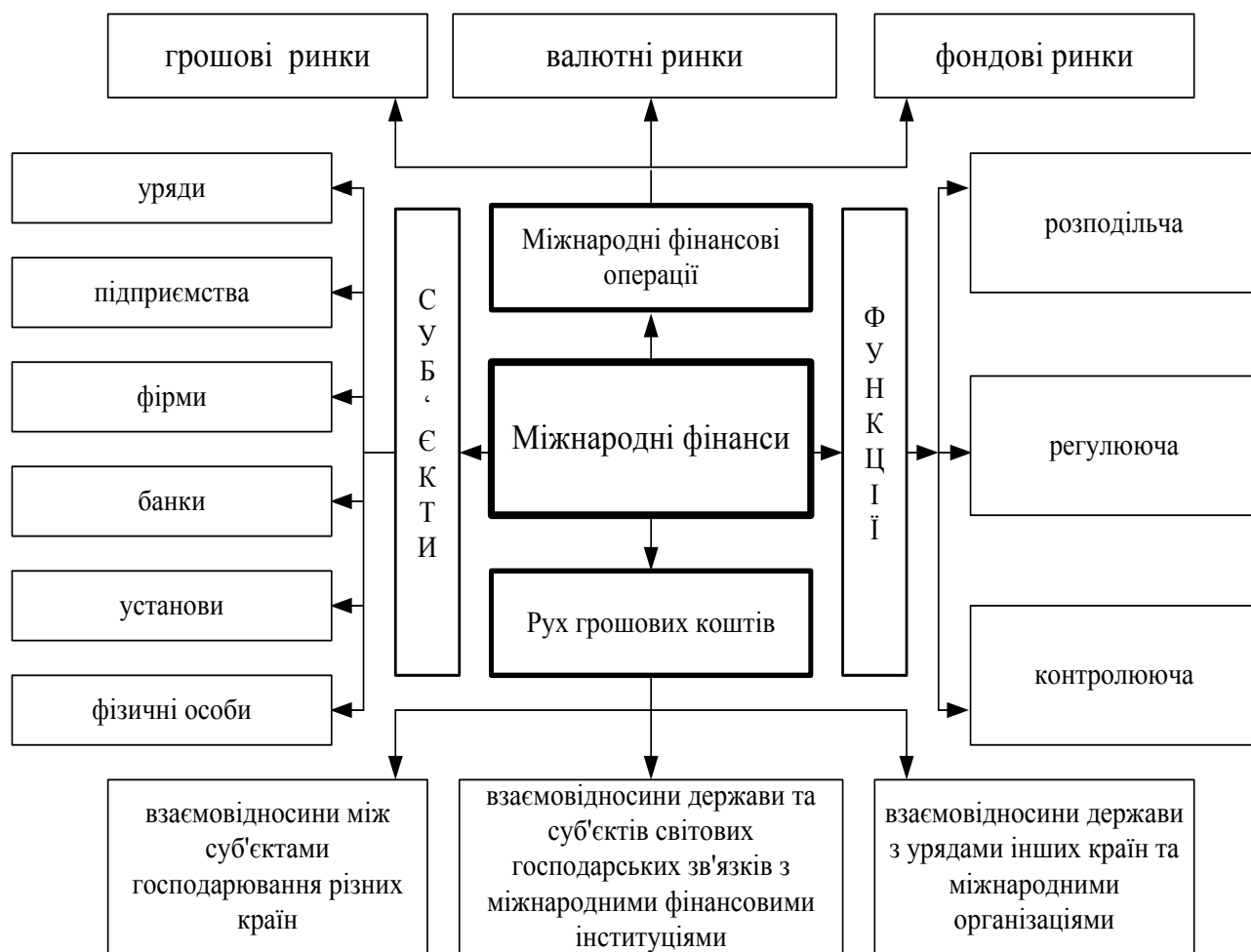

Рис. 3. Механізм формування і використання міжнародних фінансів

державного регулювання. Фінансова політика повинна відповідати загальним цілям державної стратегії економічного розвитку та відповідати світовим стандартам, таким як забезпечення стійкого економічного зростання за низьких темпів інфляції та високої зайнятості, підтримка економічної та соціальної стабільності, успішна інтеграція в європейське та світове господарство, формування сучасної структури економіки та ін. [6].

Висновки. Отже, необхідність проведення змін фінансового механізму регулювання макроекономічними процесами виявляється тоді, коли економіка приводить до кризи.

Тактичними завданнями державного регулювання стає антикризове управління, а стратегічними – формування нового вектора економічного розвитку, зміна макроекономічних пропорцій, довгострокових економічних орієнтирів, що досягається шляхом удосконалення механізму фінансового впливу на розвиток держави завдяки залученню міжнародних фінансів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Договір про заснування Європейської Спільноти (ЄСпД)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_017.

2. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1993 р.
3. Про міжнародні договори України : Закон України від 22.12.93 р.
4. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Л.О. Миргородська. – К. : Центр учбов. літератури, 2003.
5. Міжнародні фінанси : підруч. / за ред. О.М. Мозгового. – К. : КНЕУ, 2005. – 505 с.
6. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посіб. / В.М. Опарін. – К. : КНЕУ, 2001. – 240 с.
7. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн : навч. посіб. / Ю.В. Пасічник. – К. : Знання-Прес, 2002.
8. Романенко О.Р. Фінанси : підруч. / О.Р. Романенко. – 4-те вид. – К. : Центр учбов. літератури, 2009. – 312 с.
9. Тимченко О.М. Податковий борг в Україні: причини, наслідки, менеджмент : монографія / О.М. Тимченко. – К. : КНЕУ, 2009. – 228 с.
10. Фінанси : підруч. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2012. – 687 с.
11. Юхименко П.І. Теорія фінансів : підруч. / П.І. Юхименко, В.М. Федосов, Л.Л. Лазебник [та ін.] ; за ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.